

גליון מס' 199
פרשת כי תצא
י"ב אלול תשפ"א

לע"נ מורנו ורבנו הרב חיים אבישלום כהן זצוק"ל

ברכת חיים

חודש אלול - חודש הרחמים והסליחות

אנו מצויים כרגע בעיצומו של חודש אלול, חודש הרחמים וסליחות, ימים שבהם אנו זוכים לקרבה מיוחדת מצד הקדוש ברוך הוא. בעוד זמן קצר נעמוד לדין לפני אבינו מלכנו, ויחד עם מורא הדין והבקשה להתגלות מלכות ה' בעולם, נבקש על עצמנו ועל כלל ישראל, שנכתב ונחתם לחיים טובים, ונוכה לבריאות, פרנסה, שידוכים, ילדים וכו'.

חסד גדול עשה עמנו הקדוש ברוך הוא, וברחמי נתן לנו את חודש אלול, אשר בו נוכל להתקרב אליו, ולהכין עצמנו ליום הדין ע"י שיפור מעשינו, הן בענייני בין אדם לחברו (אשר אין יוה"כ אינו מכפר עד שירצה את חברו), והן במצוות שבין אדם למקום - בהקפדה על קיום מצוות התורה.

אמרנו חכמינו במדרש (רבה שה"ש פ"ה פ"ה א') על הפסוק "קול דודי דופק פתחי לי" - אמר רבי יסא: אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחס, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרוניות נכנסות בו.

הנדרש מאתנו זה הצעד הראשון, ה"אני לדודי". לפתוח פתח כחודו של מחס, כשהיעד - חיפוש קרבת ד' וקיום מצוותיו, ואז נראה סייעתא דשמיא בכל עבודתנו הרוחנית, ויפתח לנו פתח גדול כפתחו של אולם.

אנו מצויים "ואהבת את ה' אלוך". וכי איך אפשר לצוות על דבר רגשי, כמו לאהוב מישהו? והנה כותב הרמב"ם איך מגיעים לקיום מצות אהבת ה': 'תבונן בחסדיו יתברך, ומיד תגיע לאהבתו'. הבה נתבונן בחסדי הקדוש ברוך הוא אלינו יום יום; על מתנת החיים, "חיינו המסורים בידך", על מתנת הבריאות שהעניק לנו - שרמ"ח איברינו וש"ה גידינו בריאים ומתפקדים יום יום ב"ה. עד כמה אנו צריכים להודות על לבנו שדופק בכל יום יותר ממאה אלף פעם! וחלילה, לו היה מפסיק לרגע... על המח שלנו שמבין חוכר, קולט ומתפעל את כל גופנו. לו, חלילה, לא היינו זוכרים את מה שדיברנו, עשינו או תכננו לעשות לפני רגע, והיינו חוזרים על מעשינו מספר פעמים - הרי היה זה אסון! וכמה עלינו להודות על כליותינו המתפקדות, ועל שאיננו נזקקים למכונת הדיאליזה שתפנה את הפסולת מדמנו... ועל עוד אלף אלפי אלפים ורבי רבבות הטובות והחסדים אשר גמל וגומל אתנו הקדוש ברוך הוא! וברגע שנרגיש איך לבנו מתמלא הכרת הטוב להקדוש ברוך הוא על אין סוף חסדיו, או אז יתמלא לבנו באהבה אליו יתברך, ונוכה לקיים מצוותיו ולעשות רצונו מתוך אהבה וקרבה.

לפנינו עוד כשבועיים וחצי של ימי הזדמנות מיוחדים, המסוגלים במיוחד לשיפור המעשים ולתשובה. בואו נחפשה דרכנו, ונשובה אל ה' מתוך אהבת ה' ותורתו, ונוכה להיכתב ולהיחתם לחיים טובים, ארוכים ובריאים ולשלום.

"כי תצא למלחמה על אויבך"

ממורנו הרב חיים כהן זצ"ל

חכמינו זיכרונם לברכה לימדונו שפסוק זה מרמז על מלחמת היצר הרע ומלמד את האדם דרך במלחמה זו שהיא כידוע מלחמה תמידית בכל זמן ובכל שעה, ואומרת התורה לאדם דע לך: אם רק תצא, אם רק תתחיל, תעשה השתדלות הראשונית אז מובטח לך שתנצח - ונתנו ה' אלוך בידך את זה צריכים אנו לזכור תמיד.

כמה פעמים בחיינו נתקלנו בדבר הנראה לנו גדול עלינו לא בהשיג ידיו, לפי הטבע אין סיכוי שנצח מה עושים? עוזבים? לא מנסים? לא עושים? כאן מבטיחה לנו התורה רק תושיט יד, ה' יאריך לך כבר את היד כפי שראינו אצל בתיה בת פרעה שהיא באה למשוך את משה ולפי הטבע לא היה שייך שתגיע. תורתנו מלאה בעצות התחזקות מה עושים כשקשה לנו? מה עושים שאנו בירידה, איך מתחזקים? איפה ברית האמונה והשמחה והרצון? הקדוש ברוך הוא עושה עמנו ניסים רבים צריכים רק להרים את הראש ולבקש ה' תעזור לי אני לבד וה' עוזר ועושה ניסים ונפלאות כל יום מחדש. כפי שכתוב בתפלת שמונה עשרה "ועל ניסך ונפלאותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהריים" הניסים של אדם מוכנים ומזומנים לו מיום הולדתו, צריכים רק להרים את הראש ולבקש. כאשר אדם יודע שהקדוש ברוך הוא נמצא בעולם ואפשר לפנות אליו ולדבר אתו בכל עת אז הוא תמיד יהיה בשמחה.

זמני הדלקת נרות: פרשת כי תצא

כניסת השבת

18:59

צאת השבת

19:56

ר"ת 20:31

רחוב גלבוע 11 גבעתיים

לקבלת העלון במייל: r0533157301@gmail.com

להערות/להארות ולכל שאלה-

הרב שלמה בצרי: 055-6771015

מורנו ורבינו המאור הגדול, נר ישראל, עמוד הימיני, רבן של כל בני הגולה רבינו יוסף חיים זצוק"ל זיע"א, נולד בעיר ואם בישראל בגדא, ביום ב' כ"ז מנחם אב התקצ"ז, לאביו הג"ר אליהו ב"ר משה חיים זצוק"ל.

רבינו הקדוש היה בכור בניו של רבי אליהו, ועוד משחר נעוריו היה יניק וחכים וכל רואיו העידו כי לגדולות נוצה, אמר הגאון המקובל ר' יהודה משה פתיה זצוק"ל, התבטא ואמר שנשמת רבינו היא מתקופת התנאים, אך ריחמו עלינו מן השמים ושלחו את נשמתו בזמננו, בכדי שישקה את העולם כולו מתורתו הקדושה.

מספרים על נס אשר קרה לרבינו בשחר ילדותו, כי בהיותו כבן שבע שנים נפל לבאר עמוקה, וכפסע היה בינו ובין המות. אחותו שנכחה שם הזעיקה עזרה, ומיד אצו אנשים וחשו לעזרתו, הוציאוהו וטיפלו בו במסירות עד אשר השיבו את רוחו אליו, ויהי לנס. כך שמרה ההשגחה על נר ישראל שלא יכבה בעודנו באיבו.

וידוע שלאחר מקרה זה, נדר רבינו נדר גדול לאלקי ישראל, וקבל על עצמו למסור עצמו על התורה ועל העבודה ככל ימיו.

יניק וחכים

בהיות רבינו בן ארבע שנים בלבד, כשבחן אותו אביו על פרשת השבוע, הגיעו לענין אדם הראשון שהתחבא בגן עדן, ושאל אותו הקדוש ברוך הוא 'איכה', שאל אותו אביו: איך יכול להיות שהקדוש ברוך הוא שואל אותו היכן הוא, הרי כתבי: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'", ובודאי הכל גלוי לפניו יתברך. השיב לו רבינו, כך אמר לו הקדוש ברוך הוא: איכה - בר"ת - אני יודע כל הנסתרות, ואם כן מה יש לך לברוח מפני...

יום אחד בקטנותו התעמת רבינו עם אחותו, מי יחזיק את נר ההבדלה, ואחותו פרצה בבכי. אמר לו אביו: תוותר לה היא קטנה ממך, אמנם בזאת נאות לוותר לך ואתה תזכה בהחזקת הנר, אם תדע לומר לי טעם בסדר ברכות ההבדלה שנתקנו על סדר יבנ"ה - יין, בשמים, נר, הבדלה.

על אתר ענה לו שיש סוד גדול בדבר, וסדר זה, הוא בדוקא, שהרי יין הוא שייך לחוש הטעם שהוא בפה, אחר כך הבשמים במקום גבוה יותר 'ריח' בחוטם, הנר הוא גבוה יותר בראיית העיניים, ולבסוף 'דעת' כמאמרם ז"ל אם אין דעת הבדלה מנין...

סדר היום של רבינו זיע"א

כל יום, מיד בסיום תפילת שחרית, היה רבינו מוסר שיעור במקום בו מסרו אבותיו הקדושים, בבית הכנסת הקטן "צלאת לזג'רי", שהכיל מקום למאות אנשים, ונקרא קטן ביחס לגדול ממנו בית הכנסת המרכזי בגדא, המכונה "צלאת לכבירי". ובעודו מעוטף בטלית ומוכתר בתפילין, היה מוסר שיעור לפני בעלי בתים, באגדות התלמוד 'עין יעקב', והיה דורש תילי תילים של פירושים ובאורים נפלאים, מהם נדפסו ה' חלקים בן יהודיעל, ועוד מהדורא בתרא בניהו ח"א, וכפי שהרואה חש במתיקות וערבות יהודישו של רבינו.

מיד בסיום שיעור זה מסר רבינו שיעור בשו"ע אורח חיים ויורה דעה כחצי שעה, והיו מסיימים כל ב' חלקי השו"ע האלו אחת לארבע שנים, וביום הסיום היה רבינו עושה סעודה גדולה מכיסו וממונו, ומזמין כל חכמי העיר, ואומר דברי תורה שלא שמעתן אוזן מעולם.

לאחר השיעורים הללו היה הקהל מלוא את רבינו לביתו, ואז היה הוא מסתגר כל היום בעליית ביתו ועוסק בתורה.

סיפר סבי המקובל חכם סלמן מוצפי זצוק"ל: יום אחד כשיצא הקהל עם רבינו מבית הכנסת, באו שתי נשים ערביות, כדי להכשיל את רבינו, ועמדה כל אחת בצד אחר כדי שהוא יעבור בין שתיהן. כשהודיעו המתפללים לרבינו על זה, אמר להם שלא יחששו, מיד כשהגיע הרב בקרבתן, נפלה אחת מהם מעולפת, וכשבאה חברתה להקימה, אמר להם רבינו כעת ניתן לעבור ללא חשש...

בשיעורו בכל יום, היה מתאסף ציבור גדול, אנשים נשים וטף, ואף החכמים ורבינו העיר היו באים לשיעוריו המתקיים.

דרשתו של רבינו זיע"א בשבת קודש

שמעתי שאף מורו ורבו הג"ר עבדאללה סומך זצ"ל היה בא כל שבת לשיעורו של רבינו, והיה מקדים ובא מראשוני באי בית המדרש, וכשהיה נכנס הרי"ח הטוב, היה עומד מלא קומתו, ועושה לו כבוד גדול.

דרשה זו היתה נמשכת כשלוש שעות רצופות דברי אלקים חיים במתק שפתיים, והיה רבינו מתבל את אמרותיו באגדות ומשלים למשך לבבות הקהל, עין לא ראתה...

כתב רבינו בהקדמתו לספרו "בן איש חי", ז"ל: ברם צירפתי עם החיבור הזה הלכות פסוקות אשר הובאו בשלחן ערוך אורח חיים ויורה דעה, כי אנכי כבר נהגתי לדרוש בציבור גם באלה בכל שבת ושבת, עין כי בינותי בספרים ופקחתי עיני בדברי חכמינו וזכרונם לברכה, וידעתי כי המנהג הקדמון של רבותינו הראשונים ז"ל, אשר ידרשו לעם ה' בכל שבת, שאין עושין קבע באגדה במדרשים ופשטים בלבד, אלא גם ידרשו להם הלכות להודיעם חוקי אלהים ותורותיו, לדעת את הדרך אשר ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשו...

אמנם הדבר ידוע כי לדרוש בהלכות בלבד אין לב המון העם נמשך אחריהם, אלא צריך שיהיה עיקר הדרש בדברי אגדה ומוסר, ויזכור גם כן הדרשן באמצע פסקי הלכות, על ידי שלהם לדברי המקרא, כדי למשוך לב העם אל הדברים האלה בהכמה ודעת, ובעבור זאת היתה כונתו של אדוננו התנא רבי מאיר ע"ה, שהיה דורש שליש הלכות שליש אגדות שליש משלים, כדי למשוך לב המון העם לשמוע ההלכות על ידי שני שלישים של אגדות ומשלים. וכו'. נמצא העולם רודפים אחר דרשות ופשטים,

לכן צריך להתנהג בהכמה כפי דעתן של בני אדם, והיינו שיעשה רוב הדרשה באגדה וביאורי המקרא, והמעט דברי הלכה בהבלעה באמצע או בסוף, וזו דרך הנכונה". עכ"ל.

הדרשה של רבינו זיע"א בשבת קודש

בספר "קץ הימין" מתואר מעמד נפלא זה: בכל שבת אחרי הצהרים קודם סעודה שלישית היה לו מנהג קבוע לדרוש בבית הכנסת לפחות שלש שעות על הפרשה בית הכנסת מתמלא מפה לפה. הוא היה מסיים דרשתו בדברי גאולה ונחמה. אז היו מתפללים מנחה של שבת וכל הקהל ליווה אותו לביתו לקיים מצות סעודה שלישית. וכל אדם שהיה יוצא מבית הכנסת אחרי הדרשה, היה מרגיש כי ממש בעוד רגעים אחדים נזכה לביאת הגואל ע"כ.

מספרים על נס שקרה בעת הדרשה, כי פעם אחת בא ילד קטן עם אמו לדרשה והיו הנשים יושבות בגג בית הכנסת מאפס מקום. הילד הסתבך וכמעט נפל מהגג לארץ, ורק בדרך נס ניצל כשתפס בעץ היוצא מהגג ומשכו אותו בחזרה. והיה רעש גדול בבית הכנסת. רבינו המשיך בדרשותיו ולא הפסיק אף רגע אחד כי היה בטוח שלא יאונה לצדיק כל און. אחרי שסיים את דרשתו שאל לקהל מה היה הרעש שמעתי, וסיפרו לו את כל הענין. הודה הרב לה' שלא אירעה תקלה על ידם של צדיקים.

כמנהג אבותיו ירש רבינו זכות זו לדרוש בד' שבתות בשנה, בבית הכנסת הגדול העתיק המכונה 'צלאת לכבירי', ובשבתות אלו הוא היה הדרשן היחידי בעיר, ושאר דרשני הציבור היו מבטלים דרשותיהם. והיו מתקבצים מכל בני העיר חכמי ורבינו, כעשרת אלפי איש, אנשים ונשים. יש שכתבו שמנהג אבותיו היה לדרוש רק בג' שבתות שהם: שבת 'שובה', שבת 'זכור', ושבת 'הגדול'. והוסיף הוא עצמו גם שבת רביעית שבת 'כלה' לפני חג השבועות, לדרוש מענין אהבת התורה ולימודה וקיום מצוותיה.

ז"ל רבינו בהקדמתו לספרו "בן איש חי" שם כתב רבינו את דרשותיו אלו בד' שבתות בשנה: "מה אשיב לה' כל תגמולהי עלי, אשר זיכני רוב רחמי רוב חסדיו להיות עומד ומשמש בחצרות בית ה' בקהל רב, לדרוש בדברי תורה ומוסר ויראה והלכה פסוקה, בארבע שבתות המיוחדות לכל שנה ושנה, בקיבוץ קהל רב ברוב עם הדרת מלך. הוא המקום אשר עמדו בו אבותי הקדושים לדרוש בו ברבים, כמנהגן של ישראל בכל מקום ומקום, וכאשר תיקן משה רבינו עליו השלום לישראל לדרוש בציבור הלכות חג בחג, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת. וידוע אני בעצמי שאין אני ראוי לזאת, אמנם זכות אבותי ז"ל הביאני לכך, תהיה נשמתם צרורה בצרור החיים". עכ"ל הטהור שם.

גם בדרשות אלו היה רבינו הולך בשיטתו, לדרוש דבר השווה לכל נפש באגדות המושכות את הלב, ורק ביום היארצייט של אביו ביום ז' באלול היה אומר דרוש בפלפול לפני חכמי העיר בדרשות אלו היה נשמע קולו יפה וחזק ומצלצל לאוזן והולך וחזק מאוד על אף גילו. ומי שלא ראה בית הכנסת מלא מימיו של החכם לא ראה קהל גדול מימיו. כשהיה מתעטף בציצית בארבע שבתות היה דורש מעומד לכבוד הצבור ולא היה נד ונע, ואף פעם לא נפלה הטלית מעל כתפו ולא היה זו ממקומו אלא עומד ישר כמלאך ה' צבאות אשרי שככה לו בעולמו.

בשבת זכור כשהיה מגיד הדרשה על 'ליצנותא דהמן', היה הקהל מרגיש כאילו באותה שעה נעשה הנס וכאילו רואים את מרדכי ואסתר בעיניהם. גם ביום הפורים בעצמו אחרי גמר התפילה בבוקר ואחרי קריאת המגילה, היה מגיד שיעור לבני ישיבתו ומדקדק דקדוקים אמיתיים על כל פסוק ופסוק, דברים ראויים למי שאמרם, והיה מתכוון לשבת באופן שיוכל להראות לקהל איך היה המן חתום בירכו מידי מרדכי שהוא עבדו, והיו השומעים מתמוגגים מצחוק, ולא נראתה בת צחוק על שפתיו רק בדיחותא פורתא כראוי לגדול שכמותו. אחרי צאתו מבית הכנסת היו העניים מחכים לו, והיה משלשל לכל אחד מהם כמה מטבעות כסף בלי חשבון, מהכסף שהיה פורש הנס עבורם פורים. ע"כ.

פעם תיאר המקובל רבי יצחק כדורי זיע"א למקובל רבי בניהו שמואלי שליט"א את דרשותיו של רבינו יוסף חיים בד' השבתות, היכן היה עומד בדיוק, ואיך כשהיה דורש, כאילו אש יוצאת מפניו והיתה השכינה מדברת מתוך גרונו, כי קולו היה נשמע למרחוק. והיה דורש ארבע שעות ברציפות לעשרת אלפי איש, וכולם היו שומעים כאילו מדבר ברמקול, וקולו נשמע למרחקים... גם אמר לי שרבינו לא היה חוזר על דרשה פעמיים מעולם, מלבד ההלכות שהיה חוזר ומלמדם.

גם בקרב הגוים היתה התפעלות ויראת כבוד מדיקונו של רבינו. וסיפר סבי המקובל חכם סלמאן מוצפי זצ"ל, שכשהיה רבינו עובר בשוק של בגדא, היו כולם עוזבים את חנויותיהם, יותר מאלף ערבים, והיו משתחווים ומתבוננים בדמותו ההדורה עד שהיה עובה...

עַת הַגְּאֻלָּה

המעשה הבא נכתב בירחון "אור תורה" שנת תשל"ה, ע"י בעל המעשה - יהודי זקן שחי בתקופתו של רבינו. היה זה בהיותו בגיל ארבע עשרה, כמה חודשים לפני פטירתו של רבינו בשנת התרס"ט.

וכך סיפר: באחד הימים בעת שעבר על יד ביתו של רבינו ראה שם קבוצה של אנשים, ממשפחה מכובדת נכנסים לביתו של רבינו, ונכנס גם הוא עמם. שאלו הם את רבינו, אמר אם נכונה השמועה שנתפרסמה, שבשנה הבאה שנת תר"ע תבוא הגאולה, כמאמר הפסוק בתהילים: "תרע לאומים ותשלחם", והיינו - שבשנת תר"ע - ה'לאומים' יקבלו מכה נוראה, ואז 'ותשלחם' ישלח ה' את ישראל מן הגלות. ענה להם רבינו שאינו חושב כך. אבל יאמר להם מה שהתגלה לו בחזיון על זמן הגאולה, והסימן לכך הוא, בזמן שהנשים והבנות בעם ישראל ילכו בפריצות גדולה, ובחורי ישראל ימותו בקרבות [במלחמות], זה סימן שהמשיח קרוב לבוא. כך מעיד אותו זקן ששמע מפיו של רבינו.

"לא תחרוש בשור ובחמר יחדו" - בטעם המצווה נאמר יש כמה טעמים: א. ה"דעת זקנים" ו"בעל הטורים" כתבו: לפי שהשור מעלה גרה והחמור אינו מעלה גרה, וכשיראה או ישמע החמור את השור מעלה גרה, יהיה סבור (שהשור) אוכל, ויהיה לו צעה ב. ה"אבן עזרא" כתב: הקדוש ברוך הוא חומל על מעשיו, וכיון שאין כח החמור והשור שווה, ציווה שלא לחרוש על ידם ביחד. ג. החינוך (מצוה תק"ג) כתב: טעם מצוה זו, מפני צער בעל חי, כי ידוע שיש למיני הבהמות ולעופות דאגה גדולה כששוכנים עם שאינם מינן, וכל שכן לעשות עמהן מלאכה, וכמו שאנו רואים בעינינו באותן שאינם תחת ידינו כי כל עוף למיני ישכון, וכל הבהמות ושאר המינין גם כן ידבקו לעולם במיניהן. וכל חכם לב יקח מוסר, שלא למנות שני אנשים לעולם בדבר מכל הדברים שיהיו רחוקים בטבעם ומשוניים בהנהגתם, כמו צדיק ורשע נקלה ונכבד, שאם הקפידה התורה על צער שיש לבעלי חיים, שאינם בני שכל - בוודאי כך הוא בבני אדם, שלהם נפש משכלת לדעת יוצרם. החיד"א כתב ("אהבת דה"): ומזה ילמד אדם לעצמו שלא לצער הנשמה, כי מכל עידוני העולם הזה יש לנשמה צעה, ואם נצטוונו על צער בעלי חיים, כל שכן שאין לצער הנשמה, שהיא חלק אלוה ממעל. בעוד מצוה מצינו בפרשתנו שהתורה חסה על צער הקטן של הברואים, דכתיב: "לא תחסום שור בדישו" (דה"ד), וביאר הריקאנטי טעם האסור, כי פעמים אדם משורר עם נשים שירות של תפלות, ועונשו שמתגלגל בשור. וכיון שלנשמה הנמצאת בשור יש כבר צעה, אל תוסיף צער נוסף שלא תפתח פיה בדישה (אוצרות התורה).

איסור שעטנז

"לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו" - טעם איסור לבישת השעטנז לפי שמירת הגוף: לבישת השעטנז היא חוק אחד מחוקות התורה שלא נודע טעמם. כתב המקובל האלקי הרב יהודה פתייה זצ"ל שמעתי מפי קדוש של חכם רבי שמעון אהרן אגסי, המחבר ספר 'בני אהרן' על שער הגלגולים, תנצב"ה, שבזמן הזה נתגלה הטעם של איסור השעטנז. והוא, כי היה חולי המגיפה באחת מערי אירופה, וימת שם עם רב. ומבני ישראל לא מת אחד מאותו חולי. ותמהו הרופאים על זה. ומקצתם אמרו שזה מסיבת שהם נימולים, וגם נשיהם נולדו מאיש מהול. ומהם אמרו, שזה משום שאינם אוכלים בשר החזיר והשקצים. ומהר אמרו, לפי שהם מלוכלכים ואינם מנקים את חצריהם וחדריהם מהזבל. ומהם אמרו, לפי שהם אוכלים כשר ושחוט בסכין שאין בה פגם. ועשו הרופאים ניסיון והבחנה לאנשי העיר בכל האופנים הנזכרים לעיל, ולא פסק חולי המגיפה מהם, עד שאירע פעם שקראו לרופא לבקר חולה שחלה בחולי אחר. וכשבא הרופא, צווה עליו לשכב על מצע של צמר ופשתים שאינו חם כצמר, ואינו קר כפשתן. ואמר החולה לרופא: התורה אסרה לנו שעטנז, בין ללבוש בין להציע תחתיו. והרגיש הרופא איזה דבר שנוגע למגיפה במצווה זו, כי שם היה מנהג כל הנכרים ללבוש ולהציע שעטנז. ויצו הרופאים לאנשי העיר שלא ילבשו ולא יציעו שעטנז, ואז פסקה המגיפה מהם. והיו כל הרופאים מהללים את משה רבנו, ואומרים שלא נמצא חכם כמוהו בחכמת אויר העולם, כי שקל את האוויר, וידע כי אחר שלושת אלפי שנה ישתנה המזג והטבע של האוויר, ולבישת השעטנז, תהיה גורמת מגיפה בעולם. לפיכך, אסר לישראל לבישת השעטנז, ולא אמר להם הטעם, לפי שבזמנו לא היה מוליד מגיפה (מנחת יהודה).

"לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו" - מדוע אסרה התורה שעטנז - צמר ופשתים יחדיו? - כמה טעמים מצינו בדבר: א. במדרש (תנחומא פ' בחקותי) על הפסוק "אם בחקותי", כתוב: אלו דברים שהיצר הרי משיב עליהם. שעטנז... שמא תאמר מעשה תוהו הן, ת"ל "אני ה'" אני חקקתי ואין לך רשות להרהר בהן. וכו' רש"י: גזירת מלך היא, ואין טעם לדבא. ב. במדרש כתוב "ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר". נתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל כדי להנחילם חיי העולם הבא ולא הניח דבר שלא נתן בו מצוה לישראל... בא ללבוש - "לא תלבש שעטנז" "ובגד שעטנז לא יעלה עליך".

ג. הרמב"ם (מובא בחינוך מצוה תקנ"א) ביאר: לפי שהיו כמרי עכו"ם לובשים בזמן ההוא בגדים של צמר ופשתים יחד, ועד היום מפורסם הדבר אצל כמרים

שיש במצרים, לכן אסרה זאת התורה, שלא יהיו לבושים כמותם. ד. ב"דעת זקנים" מבעלי התוס' כתוב: משום שהפרוכת נעשתה מצמר ופשתים, ולא רצה הקדוש ברוך הוא שיעשו בניו דוגמתו. וזה לשון ה"נודע ביהודה" ("דרישי הצ"ח" דרש ח' אות ו'): וכמה מכשולים כבר נמצא מחטא מר זה, ואותיותיו מעדין על גודל עונשו - שעטנז אותיות שטן עז. אם לובש שעטנז יום אחד - אין תפילתו נשמעת ארבעים יום. ובספר "שלמי ציבור" (לרבי ישראל יעקב אלמלי דיני נט"י שחרית) מובא: מצאתי כתוב שאין דבר המעכב התפילה כבגדי שעטנז, ואפילו בשוגג. ובספר "נס ההצלה של ישיבת מיר" מסופר: באחת השנים, באמצע תפילת יוה"כ, עזב אחד התלמידים את אולם הישיבה, וחזר כעבור זמן קצר כשהוא לבוש בבגדי חול. בעיצומו של יום לא שאלנו אותו על מעשהו זה, והמתנו עד מוצאי יום הכיפורים. לשאלתנו על פשר המעשה, השיב: הרגשתי שהתפילה אינה שגורה בפי. ניסיתי לעורר עצמי ולמדתי ספר מוסר, אך שום דבר לא עזר. לפתע נזכרתי מה שנאמר בחז"ל - ששעטנז מונע תפילה מלהתקבל למעלה, כמובא בספר "הציוני" (ע"ת פר' קדושים): שעטנז רומז לשתי מידות שלמעלה המקטרגות על ישראל, וה' יתברך הפרידם, והלובש שעטנז מחבר אותן הכוחות, ומערבב תפילתו של ישראל. ואמר: הלובש שעטנז בתפלתו, סנדלפון המלאך הקושר כתרים לקונו, אינו מקבל תפילתו עם שאר התפילות, שנדמה כעובד עבודה זרה, שנותן כח לרוח הטומאה. עלה בדעתי חשש, שמא בחליפה החדשה שקניתי יש שעטנז, לכן הלכתי לחדרי החליפה בבגדי הישנים שהבאתי איתי מליטא, ואז זרח אור בנשמת, התפילה חזרה להיות שגורה בפי וההתעוררות וההתרגשות היו כראוי ליום הקדוש. לאחר יוה"כ נמסרה החליפה לבדיקת מומחה ונמצא בה שעטנז! (יש להדגיש שתלמיד זה מסר החליפה לפני יוה"כ לבדיקתו של חייט שומר תורה ומצוות, ולפי תומו לא מצא השעטנז שהיה בתוכו) (אוצרות התורה).

מוכר הביצים והדמיונות

בספרו "עוד יוסף חי" ממחיש ה"בן איש חי" עד כמה מפסיד האדם כאשר אינו מפנים לליבו עובדת האמונה בהשם יתברך: אדם אחד עסקו היה ללכת אל הערבים, לקנות מהם ביצים ותרנגולים, ולהביאם לשוק על מנת למכורם. טירחה רבה השקיע בהולכה ובהבאה ממקום הערבים עד השוק, והרווח מועט ודל היה. ויהי היום והוא נושא על ראשו סל ובו כאלף ביצים, ועל כתפיו שתי אגודות של תרנגולים, חשב מחשבות והרהר בלבו עד מתי יתייגע בעסק קשה זה שרווחיו מועטים. הנה על ראשי כאלף ביצים, ושתי אגודות תרנגולים על כתפיו, בהגיעו לעיר - לא אלך אל השוק למכורם, אלא אולי הכל לביתי, ושם ידגרו התרנגולות על הביצים - מכל ביצה יצא אפרוח, כך יהיו בידי כבר אלף אפרוחים ויהיו הם נקבות, ובעוד ימים שיגדלו יטילו הם אלף ביצים ביום, ומכל ביצה יצא אפרוח שיטיל עוד ביצה, וכך, המשיך את החשבון, עד כי במשך חודשים יהיו לי מאתיים אלף תרנגולים, ואז אמכור כל תרנגול בדינה, ואקנה צמר ואשלחנה לחוץ לארץ, וכך עשה חשבון שבמשך שלוש שנים יצבור חמש מאות אלף דינרי זהב. ובהם יקנה בתים, חנויות ופרדסים, וכך כל עשירי מדינתו ייחשבו בעיניו כקליפת השום, וודאי הוא יהיה ראש הקהל, וכשיגיע יום הולדתו של המלך, יהיה בראש המכובדים שיבואו לברכו, וכשיכנס בפניו ירכין ראשו וישפיל שתי ידיו לכבוד המלך, וכיון שעשה כן בדמיונו, נפל הסל ובו אלף הביצים - ונשתברו כולם, וגם אגודות התרנגולים נפלו ומתו... ובשומעו קול שבירת הביצים, הקיץ מתרדמת מחשבותיו, וירא כי לא נשאר בידו מאום - לא ביצים ותרנגולים ולא דינרים וצמר, לא בתים ופרדסים ואף לא נשיאות וחצר מלוכה, כל שנשאר היה ביצים שבורות ופגרי תרנגולים...

כן אצל האדם, כאשר יגביר את דמיונותיו, לצייר בדעתו כל מיני אופנים כדי להשיג הצלחה והרווחה, תהיה מחשבתו סיבה לקלקלו, ואז השמחה המועטת שתהיה לו בעת שהוא מצייר טובתו והצלחתו במחשבתו, תאבד ותפסיד את הטובה והרווחה שנפסקה לו בראש השנה. וצריך האדם לדעת בבירור, כי כל אלו הדמיונות שעולים בלבבו הם מעשה שטן כדי להפסידו ולחסרו טובה בפועל! כי יודע השטן שהמחשבה מועלת להפסיד האדם אפילו לדברי תורה, ולכן יזדרז האדם ויתגבר על טבעו לדחותם מלבבו ומוחו.

**סליחות
מידי לילה בחצות
בבית הכנסת
"בית יוסף" גבעתיים
עם הרב טל בלס שליט"א**

**מדרשיית "רכסים" עם הרב יניב פרמוזה שליט"א
מידי יום 15:00-16:00 בביהכ"נ "ששון שמואל"
רחוב רכסים 55 רמת גן**

**הגאון הרב אברהם וסרמן שליט"א
רב בית הכנסת "גבורות מרדכי"
מתארח בשיעור בבית הכנסת "בית יוסף"**

יעמדו על הברכה

התורמים

שמות

לרפואה שלימה:
אידית דובה
בת אלקה רות הי"ו

לעילוי נשמת רבינו:
הרב חיים אבישלום
בן בלנקא צצוק"ל
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת:
האישה הצנועה מרת
פנינה בת בלנקא ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת:
הרבנית
צפורה בת טובה ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת:
וילט טוינה בת תפחה ודוד ז"ל
נפטר י"ח תמוז תש"פ
שלמה טוינה בן דבורה ודוד ז"ל
נפטר ט"ו אלול תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה

להנצחות ולהקדשות
במיל:
b5448622@gmail.com
:sms-ב
054-4843340